Z-14-21

TRACTATUS DE SALIS CATHARTICI AMARI IN Aquis *Ebeshamensibus*, ET HUJUSMODI ALIIS CONTENTI NATURA & USU.

AUTHORE
NEHEMIA GREW M.D.
Utriusque Regiæ Societatis Socio.

LONDINI:
Impensis *S. Smith* & *B. Walford* ad Insignia Principis in Cœmeterio D. Pauli. 1695.

Mart. 27. 1695.

In Concilio Regiæ Societatis *Londini* ad Scientiam Naturalem promovendam institutæ.

Liber cui Titulus, *Tractatus de Salis Cathartici Amari, in Aquis* Ebeshamensibus, *& hujusmodi aliis contenti, Naturâ & Usu*; Authore *Nehemia Grew* Medicinæ Doctore; Regiæ Societatis, & Regalis Collegii Medicorum *Londinensium* Socio: Imprimatur à *S. Smith* & *B. Walford* dictæ Societatis Typographis.

Robertus Southwel P.R.S.

Tractatum hunc, cui Titulus *De Salis Cathartici Amari, in Aquis* Ebeshamensibus, *& hujusmodi aliis contenti Naturâ & Usu*; Authore *Nehemia Grew* M. D. Regalis Collegii Medicorum *Londinensium*, & Regiæ Societatis Socio; Dignum Judicamus, qui Imprimatur,

Datum ex Ædibus Collegii nostri in Comitiis Censoriis, *Maij* 3. 1695.

Johannes Lawson, Præses.
Samuel Collins,
Richard. Torleß,
Edv. Tyson,
Martin. Lister, } Censores.

Z-14-21

TRACTATUS DE SALIS CATHARTICI AMARI IN Aquis *Ebeshamensibus*, ET HUJUSMODI ALIIS CONTENTI NATURA & USU.

AUTHORE
NEHEMIA GREW M.D.
Utriusque Regiæ Societatis Socio.

LONDINI:
Impensis *S. Smith* & *B. Walford* ad Insignia Principis in Cœmeterio D. Pauli. 1695.

1335:14

Inclytæ Celeberrimæque Utrique

REGIÆ SOCIETATI,

Tam ILLI

Ad Scientiam Naturalem,

Quàm ALTERI,

Speciatim ad Medicinam

Promovendam Institutæ.

NEHEMIAS GREW

S. P.

TRactatum sequentem, *Viri Præstantissimi*, bipartitum offero. Cujus Partem priorem, de Aquarum *Amarescentiam*, Salisq; earum Natura; jamdudum paratam habui, tanquam Historiolam, si Vobis non displicuerit, Materiæ Medicæ Pandectis inserendam.

Salem prædictum, olim ante Annos Quindecim, in Solenni *Philosophorum* Conventu, ubi *N. D.* Vicecomes *Brounekenius* tum præsidebat, palam exhibui.

Deinde, & è Vobis, *Doctissimi Medici*, nonnulli, etiam propriâ Minervâ edocti, eundem pararunt, usuique Medicinali adhibuerunt.

Pars altera, de Aquarum, Salisque earum Usu, multorum Annorum Probationem, Meámque Vestræ addendam, exigebat. Quantus Is igitur Usus, in Morbis non paucis, etiam Gravioribus & Periculi plenis, existimandus sit; & Vos,

Vos, *Dignissimi Collegæ*, an; Ego tandem, Testes sumus. An verò majorem promiserim, quàm par videtur, penes Vos, hâc in Re Experientissimos, Judicium esto. Certè adeò Universalis est, ut dum Sal Communis Ciborum, Hic Medicinæ Condimentum, merito puncupari debeat.

In Recensu Morborum, ad quos delendos præcellit; coaptare visum est pauca Medicamenta Auxiliaria. Hoc nimirum Consilio, ne Medicastrorum more, Panaceam quandam ostentare videar. Vix tamen alicubi Integram descripsi Θεραπείαν. Quandoquidem hæc non

Tironum

Tironum, sed jam Peritorum, nempe procul à *Londino* Medentium, in Usum tractaverim. Quibus si indicavero Medicamenti Virtutes, hactenus apud Ipsos peregrini; haud Ingratum Iis Me fecisse arbitrabor, nec infeliciter Reipublicæ consuluisse. Et proinde Id, ex aliquâ parte, quod etiam Ipsi lopratis, præstitisse. Quippe, Qui Vestram Experientiam aliis non invidetis; & Vosmet Scientiarum, Humanæque Salutis, non Monopolas, sed Custodes profiteamini.

ELEN-

ELENCHUS CAPITUM.

PARS PRIOR.

De Salis Cathartici Amari NATURA.

CAPUT I.

De Modis, quibus Aquæ Catharticæ Amaræ primò innotuere.

CAPUT II.

De Aquarum Catharticarum Amarescentium Naturâ.

CAPUT III.

De Salis Aquarum Catharticarum Proprii, hoc est, Amari Naturâ.

CA

CAPUT IV.

De Salis Cathartici Amari, ab Alumine, & Sale Muriatico seu Communi, Differentiâ.

CAPUT V.

De Salis Cathartici Amari, à Salibus Nitro, & Calcaria Differentiâ.

CAPUT VI.

De Naturâ Salis Cathartici Amari, Observationes addendæ.

PARS ALTERA.

De Salis Cathartici Amari USU.

CAPUT I.

DE Salis Cathartici Amari Usu, generalius.

CAPUT II.

De Modo Salem Catharticum Amarum præscribendi.

CAPUT III.

De Salis Cathartici Amari Usu, specialiter: & imprimis in Ventriculi Morbis, viz.

In Dejecto Appetitu.
In Compescendis Vomitionibus.
In Dolore Stomachi Colicæ Affectioni æmulo.
In Calidâ Affectione Melancholicâ.
In Cardialgiâ cum Calore.

CAPUT IV.

De Salis Cathartici Amari Usu in Intestinorum, Partiumque adjacentium Morbis, viz.

In Colico Dolore.
Vermibus.
Dolore Nephritico.
Urinæ Ardore.
Urinæ Suppressione.
Diabete.
Ictero.

CA-

Elenchus Capitum.

CAPUT V.

De Salis Cathartici Amari Usu, in Morbis Cephalicis, viz.

In Maniâ.

Cephalalgiâ.

Vertigine.

CAPUT VI.

De Salis Cathartici Amari Usu, in Morbis quibusdam aliis, viz.

In Passione Hysterica.

Arthritide Vagâ.

Pruriginosis Affectibus è Scorbuto oriundis.

Item, Post exiccatas Variolas.

Et, Itinerantibus.

CAPUT VII.

De Aquarum Amarescentium, Salisque earum Abusu.

ERRATA.

P. 91. l. 2. lege, Cerevisiis & Cerevisiatis: *p. 94. l. 3. lege,* decumbentibus.

PARS

PARS PRIOR
DE
SALIS
CATHARTICI AMARI
NATURA.

CAPUT I.

De Modis, quibus Aquæ Catharticæ Amaræ primò innotuere.

AQuæ Minerales prope *Ebesham* in *Surriensi* Comitatu profluentes, primæ omnium

Catharticarum Amarescentium, circa Annum Millesimum Sexcentesimum Vicesimúmque, indicante quodam Rustico, innotuere.

Primo ferè Decennio, Usum solummodo vicinis Rusticis, in lavandis Ulceribus, externum præbuerunt.

Deinde, N. D. *Dudleius North* Baro *Anglicus*, *Francisco* non ita pridem Magni *Angliæ* Sigilli Custodi Pater; cum Melancholico Temperamento laboraret, & Aquas Spadanas antea in *Germaniâ* bibisset; inde monitus, harum etiam *Ebeshamensium* Virtutem experiri voluit. Scilicet, sperabat, ut opinor, Ferratas Aquas se etiam domi invenisse.

Quamvis autem, hâc in parte Voto & Expectationi minimè respondetent; Ipsum tamen sui Experimenti non pœnituit: postquam Aquas hasce Purgatorias (velut

Me

Medicamentum à Deo datum) multo cum levamine potâsset.

Hujus exemplo, & alii deinceps animati, Aquarum operationem tentârunt. Et cum primis, S. P. *Maria de Medices, Caroli* 1. Magnæ *Britanniæ* Regis Uxori Matri: Nobilis. D. *Georgius Goring, Norwici* Comes: atque, Nominis haud Vulgaris, quamplurimi.

Hi omnes, & alii quotquot Aquas biberunt, prædictos Fontes, nondum Voluptatis, sed Sanitatis grâtiâ frequentârunt. Ideóque, vel à suis, vel aliis Medicis propinquioribus advocatis, bibendi Regulam acceperunt.

Exinde Medici hos Fontes, etiam suâ sponte adibant. Quorum Authoritate, in tantam Celebritatem evecti sunt; ut Duo Hominum Millia, ibidem uno Die, bibendum visendúmve convenerunt.

Poſtea verò, nempe Anno abhinc quaſi Trigeſimo, è *Londinenſibus* plurimi, quorum ad Fontes acceſſum, Res vel anguſta domi, vel importuna, prohibebat; Aquam ad ſe mittendam curârunt.

Eâ freti occaſione, nonnulli magnâ copiâ advectam, tam ægrè valentibus ipſis, quàm Pharmacopolis, venditârunt: quod etiam hodie factum eſt. Nimirum, Valetudinariis, adeundi Fontes mos obſolevit, non quòd ab hodiernis Medicis minus æſtimentur; ſed vel domi, vel etiam è Fontibus aliis, bibentium numerus, magis indies creverit.

Paucis enim poſt Annis, à Primâ Fontium *Ebeſhamenſium* divulgatâ notitiâ; ejuſdem generis & alii, ſive ab exquirentibus, ſive fortuitò inventi, in mediocrem Famam atque Uſum venere. Quorum Nomina, ſaltem præcipuorum,

puorum, hîc proximè ſubjunxi.

Fontes	In Comitatu
Bàrnetenſes,	*Hertfordiæ.*
Northavenſes,	*Hertfordiæ.*
Actonenſes,	*Mediosaxonum.*
Cobhamenſes,	*Surrienſi.*
Dulvicenſes,	*Surrienſi.*
Strethamenſes,	*Surrienſi.*

Præter hos, & poſthac alios, adhuc ignotos, excitata multorum Curioſitas, forſan duplo plures inveniet. Præcipuè ſuffulta iſthoc Indicio, Quòd Aquæ Dulces, ferè è Montium Jugis; Hæ, plerunque, ex imis Radicibus ſcaturiant.

CAPUT II.

De Aquarum Catharticarum Amarescentium Naturâ.

HUjusmodi Aquæ, Saporem quidem mediocriter, sed tamen sensibiliter Amarum, præ se ferunt: vix quenquam alium.

Sunt qui in suis Itinerariis, de Fontibus Amaris prope *Syriam* & *Egyptum*, mentionem fecerunt. Et S. *Jacobus*, in Catholicâ suâ Epistolâ, Fontes innuit, Dulces Amarósque, æquè bene notos fuisse Orientalibus. Qui omnes Amari, & huc forsan sunt referendi.

Hujusmodi Fontes, neque Amaritudine, neque Virtute, inter se æquales sunt: sed alii aliis paulò sunt fortiores. E fortiorum numero,

Dul-

Dulucenſes, rectè æſtimantur, è lenioribus, *Ebeſhamenſes*.

Iſtæ Aquæ, in ſuis Fontibus, ſunt omnino inodoræ. Attamen in Vaſis coopertis, dies aliquot vel ſeptimanas, præcipuè æſtivo tempore, conſervatæ, cum fœtore putrent. Quod & Aquis ferè quibuſcunque contingit, nonnunquam etiam Fontanis, in Navibus, appropinquantibus Æquatori.

Eadem Aqua, Syrupi Violacei tantillo affuſo, Colorem ejus cæruleum conſervat, non aliter, quàm ex quavis ferè Fontanâ imprægnatum.

Ex Aquâ autem Calcis adjectâ, colore quodam Glauco & Semiperſpicuo, veluti ex guttis aliquot Lactis inſtillatis, hæc Aqua ſubalbeſcit. Partéſque albicantes, poſt horam circiter, coaguli quaſi nebuloſi formâ ſubſidunt. Nimirum, ex Salis Calcarii Lixivialis, & Salis

Aquæ Catharticæ potentia Acidi, unione, geniti.

Eædem Aquæ universæ, dum ebulliunt fervéntve, Lac affusum coagulant. Minimè autem, si frigidè misceantur.

Aqua cujuscunque Fontis Cathartica Amara, in Vase Vitreo, Vitreato, vel alio quovis convenienti evaporata, quendam Cremorem ejus superficiei innatantem, atque etiam Sedimentum præbebit. *viz.* utriusque simul sumpti Drachmas Sex, Octo, vel Decem circiter, ex singulis Aquæ Congiis.

Iste Cremor, totâ suâ substantiâ, colore cineritio, Lapideus est; & quodammodo Gypseus videtur. Calcarius, certè non omnino. Quippe, notissimum est, Lapidem Calcarium ustum, ex Aquâ communi affusâ, etiam si frigidâ, incalescere, halitúmque multum emittere & opacum, & cuicunque Humani Corporis

poris Parti impositum, adurendi vim obtineret, indeóque à Chirurgis, Caustici Potentialis loco usurpari. At prædictus Cremor, in Crucibilo pariter ustus, ex Aquâ Affusâ, neque gignit halitum, neque Calorem concipit; imò verò, neque Linguam ipsam, tenerrimam Partem, quidquam afficit.

Nonnunquam, ut ex Aquis *Actonensibus*, Laminis, quibus constat, minutissimis resplendet. Iisdem equidem friabilibus, atq; prorsus insipidis, etiamsi ustis, ut supra dictum est: Liquore tamen quovis Acido, & maximè Spiritu Nitri affuso, cum fervore quodam ebullitionem excitantibus.

Sedimenti pars minor, substantiâ similis est jam supra descripto Cremori. Reliqua, purè Salina est; sed è duabus Salis speciebus composita: altero Muriatico, altero harum Aquarum Proprio seu

Speciali; cujus hîc imprimis Naturam & Virtutes monstrare propositi.

In Aquâ *Ebeshamensi*, Sal Muriaticus, est quasi Vicesima pars totius Salini compositi. In *Dulcicensi*, majorem proportionem obtinet: quemadmodum & in plerisque supra memoratis.

Tam sapore Acri, quàm Crystallorum Figurâ, Sali communi non absimilis est. Unde fit, ut Aquæ, hoc Sale parcius imbutæ, pacaciùs alvum subducant.

Alter Sal, Aquarum Catharticarum, ut diximus, specialis est sive Proprius. Eodem modo fit, quo Sal quivis Lixivialis: nimirum, evaporando, filtrando, & crystallizando; solâ Calcinatione omissâ. In hâc Præparatione, primò

mò, pars Terrestris sive Gypsea, ab ipsâ Salinâ; deinde, Sal Muriaticus, Liquórque fulvus & opacus, à Sale Aquarum proprio, sunt secernendi.

CAPUT

CAPUT III.

De Salis Aquarum Purgantium Proprii, hoc est, Amari Naturâ.

HIC Sal, si modò perfectè paratus fuerit, è Cœlo recèns delapsæ Nivis instar, pulcherrimo Candore prælucet.

Delibatus dum in suâ formâ siccâ, eodem Amaro Sapore, atque Aqua ipsa, & multò evidentiùs, imprægnatur. Quâdam etiam Pungentiâ, valde quidem penetrabili, sed sine Acrimoniâ, acuitur.

Sin autem Drachmæ pondere, vel plus minus, in Aquæ communis libra, hoc est, eâdem proportione ac in suâ subterraneâ, solvatur: ista communis Aqua, ut eandem

andem Lac coagulandi proprietatem obtinet; ita & eodem prorsus, sapore, penè simpliciter Amaro, eademque Cathartica virtute, ac Aqua hujus Salis propria seu Minerali, nobilitatur. Ideóque, ab isto Sale, quem Mirabilem vocant, nempe ex Oleo Vitrioli & Sale communi factitio, & ab omnibus aliis Salibus, *SALIS CATHARTICI AMARI* Titulo, non inepte distinguitur.

Hic Sal Cathartico-Amarus, pro variâ suæ Aquæ coctæ absumptione, & frigoris cui postea exponitur aucto gradu, atque aliis Circumstantiis, sub formâ Crystallorum, nunc majorum concrescit, nunc minorum. Figurâ tamen, cuicunque dimensioni conjunctâ, ferè similium. Pleræque enim Crystalli, si rare concrescant, Prismata sunt minuscula, Planis quatuor Parallelogrammis Rectangularia: binis

oppositis minoribus paulò compressa. Interdum duobus aliis Planis Parallelis Sexangularia; adeò autem pusillis, ut Oculorum aciem ferè effugiant. Longitudine, plus minus seminuciali, Crassitiem quinquies, sexies, vel etiam septies excedente. Basi, Salis ejusdem generis Molecula, Suffulta. Summitate, Planis Inclinatis plurimum variata; interdum Trinis, plerunque Quaternis, cum prædictis Parallelogrammis obtusos Angulos facientibus, vel mucronata, vel ut sæpius, Scalpelli more, acuata. Quorum in summitate Planorum unum, tribus reliquis simul sumptis ferè majus & Pentangulare, vel Sexangulare: oppositum, quadrangulare, vel pentangulare; duo reliqua triangularia, atque minutiora; interdum, sine Vitro Lenticulari vix perspicienda.

Hæ

Hæ Cryſtalli, ſuâ Elongatâ Figurâ, Sali Nitro; Rectangulari, Muriatico; propriùs quàm cuiquam alii, accedunt.

Sal idem Cathartícus Amarus, Aquâ communi ſolutus, & in Vaſe Vitreo diebus aliquot manere permiſſus; ſuper Vaſis ambitu, quâdam quaſi ramificatione, Arbuſtulorum formâ circumcirca concreſcit. Quali Figuræ generandæ, hujus Salis jam ſupra deſcriptæ Cryſtalli, ut & Salis Nitri (quarum nempe Summitates nunc Angulis Rectis, nunc Acutis, terminantur) aptæ natæ ſunt: unius ſcilicet Cryſtalli Plano Inclinato, ad alterius Parallelum appoſito. Id quod etiam in Generatione Foliorum, ex ſuorum Salium Figurâ effectum monſtravimus. Ubi id obiter notandum, Me in illa † Exercitatione, Salis Nitri, & reliquo-

† Plant. Anat. Lib. 4. p. 1. cap. ult.

rum

rum Figuras, non uſquequaque ut à Nobis conſpectæ, ſed quales forſan exiſtunt in ipſis Plantis, exhibuiſſe.

Salis Cathartici Amari quinque Drachmis Phialæ inditis, affunde Aquæ communis ſemiunciam; & agitentur fortiter. Hâc ſolâ agitatione, & leni manûs tractantis hyberno calore, Salem brevi omnem, exceptis aliquot granis, Aqua imbibit. Utpote, Salibus pleriſque aliis, longè magis ſolubilem.

Quin & propriâ ſeu ſpeciali ſuâ Gravitate, hoc eſt, ſuæ Moli comparatâ, ab omnibus aliis Salibus diverſa eſt. Alumine gravior; Sale communi multò levior; Atque etiam Nitro, ut inferius Capite quinto videbitur.

Hujus Salis, & Salis Tartari, vel cujuſcunq; Lixivialis aut Urinoſi Liquamina confuſa, coagulum album generant;

generant; sive Salem quendam Neutralem, neque hujus neque alterius saporem, sed quodammodo Astrictorium, obtinentem.

Oleum Vitrioli fortissimum & recenter paratum, huic Sali Cathartico affusum, mediocrem ebullitionem excitat. Unde & Principii Alkalini, ejusdemque potentiâ suo modo Lixivialis, particeps est.

Quemcunque autem alium Liquorem, quantum sciverim, sive Alkalinum, sive Acidum, Sali prædicto instillaveris; exinde nullatenus movetur, vel inbalescit.

Idem Sal in Ignem satis luculentum cum Crucibulo immissus, aliquo modo, scilicet Aluminis instar, liquescit; & in albæ, porosæque seu bullatæ Calcis speciem extumescit.

Attamen

Attamen ista Calx, ex omni ferè parte, excepta forsan totius quadragesimâ, in Aquæ communis sufficienti quantitate, est resolubilis Lapis autem Calcarius, haudquaquam similiter.

Eadem Calx, calore satis vehementi per horam in Crucibulo ignita; Alabastritis ferè duritiem acquirit. Neque deinceps Aeri exposita, quidquam mollescit. Multò minùs, Calcarii Lapidis usti modo, in Pulverem resolvitur.

Ex hâc Ignitione, etiamsi aliquantum sui ponderis, Amaritudinis tamen nihil amittit; sed & amaram retinet.

Hæc Salis Cathartici Amari Calx, ex Spiritu Salis, aut alio quovis affuso Acido, Ebullitionem concipit; pro affusi Spiritûs potentiâ, magis minúsve conspicuam. Unde & existimandus est, quodammodo Lixivialis.

Ex

Ex hujus Salis Librâ, Veſicæ Vitreæ Retortæ, Lutóque obductæ, inditâ, atque Igne Reverberatorio diſtillatâ, cujuſdam Spiritûs Acidi, Odore Saporéque, ex aliquâ parte, Spiritûs Salis communis æmuli, paulò ſupra ſemilibram in Receptaculo invenies.

Oleum Vitrioli Spiritui Salis communis affuſum, Vaporem quendam opacum & fumoſum generat. Quod etiam contingit ex eodem Oleo, ſi ſit fortiſſimum, hujus Salis Cathartici Spiritui inſtillato.

Notiſſimum eſt, Aquas Ferratas Acidulas quaſcunque, ex Gallarum Infuſo purpuraſcere. Quod etiam Vini albi Aceto contingit; ſed obſcuriùs. Idem tamen Infuſum, ex Spiritu Salis Cathartici, quamvis acido, haud immutatur: Quin neque Spiritu Sulphuris, aut Oleo Vitrioli. Unde horum, aliorúmque

que Acidorum Natura dissimilis, ut & multis aliis modis, indicatur.

Aquam fluvialem Poculis Octo Vitreis infusam, ex guttis aliquot Syrupi Violacei instillatis, cæruleo colore imbui. Quorum Poculorum unum, absque aliâ re quâvis superjectâ, manere permisi. Alii, Salis Nitri aliquantum addidi. Tertio, tantundem Salis Cathartici Amari. Quarto, Calcis vivæ Infusum, Aquâ communi paratum, vulgò, Calcis Aquam, immiscui. Quinto, Salis Cathartici Calcis Liquamen. Sexto, Infusum Tartari albi. Septimo, Salis Cathartici Spiritum Stillatitium. Ultimo, tam Salis Cathartici, quàm Aquæ Calcis, parum.

In Tribus prioribus, Cæruleus Color, sui similis perduravit, subsequente ejusdem Coloris solâ remissione.

In

In Quarto & Quinto, Color Cæruleus in Viridem confestim immutatus fuit: Sed in priore, quodammodo turbidum & pallidiorem; in altero, Smaragdini instar, pleniorem & valde perspicuum.

In Sexto & Septimo, transiit in Purpureum: in priore, quidem obscurum; in altero, verè Amethystinum.

Color autem Viridis, qui in Quarto & Quinto, post transactum quasi Trihorium, evanuit; in Ultimo, & multò Intensior est, & durabilior.

E prædicto multiplici Experimento, observare est, quòd Nitrum, etiamsi deflagratione, Salem Fixum, eundemque Lixivialem præbeat, & distillatione, Spiritum Acidum: quandoquidem tamen, neque Lixiviali neque Acido Sapore præditus sit; ideò Colorem neque Viridem,

dem, neque Purpureum Syrupo superinducit. Et ex parti ratione, idem de Sale Cathartico Amaro sentiendum est; eumque ex Principiis, solummodo potentiâ Acidis, atque etiam Alkalinis seu potentiâ aliquo modo Lixivialibus, constare.

Quod autem ex utroque istiusmodi Principio re verâ constet; ex ejus Spiritu, Acidum Saporem obtinente; & ex ejus Calce, Viridem Colorem (Aquæ Calcis aliorumque Liquorum Lixivialium more) Syrupo tribuente, monstratur.

Et in Ultimo Poculo, Color ideo Intensior est, & Durabilior; quod ex duplicis Salis Lixivialis, tam Cathartici quam Calcarii (ut Atramentum ex duorum Astringentium) combinatione, proveniret.

Pa-

Patetque horum Salium existentia, & in trammutandis Coloribus efficacia, non penitus & ex omni parte ab Igne pendere; quòd Tartari albi Infusum, pariter ut Cathartici Salis Spiritus, eodem Purpureo Colore Syrupum imbuat.

Postremo loco, id notandum, Me Salis Cathartici Principium Alkalinum, potentiâ, & aliquo modo, Lixiviale vocâsse. Neque enim, ut in hoc Capite antea monuimus, in ipsâ hujus Salis Calce, sapor Lixivialis sentitur. Id tamen non obstat, quin ex aliis superiùs allatis Experimentis, Sal Catharticus, adhuc Igne intactus, ex aliquâ parte Alkalinus; calcinatus verò, suo modo Lixivialis, probetur: Etiamsi, Lixivialis, Nomine non prorsus adæquato, dicatur; nec forsan quoquam alio, usu comprobato. In nullâ enim re aliâ, magis

magis curta habetur Vocabulorum Supellex, quàm in Philosophiâ; eâ scilicet, quæ velut Pedissequa Naturæ, mirandæ ejus ubique varietati, scrupulosissimè advertit.

CAPUT

CAPUT IV.

De Salis Cathartici Amari, ab Alumine, & Sale Muriatico Differentiâ.

EX allegatis Experimentis, & jam proximè allegandis, probè intellectis & comparatis, patebit; Salem Catharticum Amarum, etiamsi nonnullas aliorum Salium qualitates communes habeat: ab omnibus tamen aliis Salibus, re verâ sive specie differre.

Quamplurimi, ex Minerâ quadam Aluminosâ, generatum autumant: sed hoc insulsè. Unde enim id probari potest? Quod Lac coagulet? Minimè. Nam & eodem Argumento, scilicet maximè irridendo, Acetum, Vinum, Cerevisia,

& quæcunque Lac coagulant, essent Aluminosa.

Neque inde, quòd, Aluminis instar, bullatim elevetur, dum liquefit. Nam in Borate etiam liquefacta, simillima elevatio contingit. Borax tamen Lac non coagulat: ideóque non est Aluminosa. Neque est proinde Sal Catharticus Amarus.

Porrò ex Aluminis ʒj. per semihoram in Crucibulo ustâ, Calx semunciali pondere manet residua. Huic Calci Aqua Communis quantitate sufficienti effusa, donec partes Aquæ resolubiles absorberet; Terrenæ substantiæ simplicis & insipidæ plus quàm Duo & Quinquaginta Grana in Vase subsidunt: quæ Salis Catharticî Calcis pariter solutæ Sedimentum, sex vicibus superant.

Neque

Neque Aluminis Spiritus Igne forti distillatus, Spiritui Salis Cathartici Amari quoquam modo assimilatur. Cùm & aerior, Sapore præditus sit, & multò minùs grato. Odore autem, quod præcipuè observandum est, planè fœtido: nimirum, Sulphuris Spiritui vero, Germanicè Gaist dicto, seu Sulphuri liquefacto & flammanti, simillimo.

Adde, & ipsius Aluminis Sapor, à Salis Cathartici Sapore, adeò distat, ut nihil supra. Iste enim, cum nullatenus sit Amarus, sed planè Acerbus; hic, nullius Acerbitatis particeps, prorsus est Amarus.

Quin & suis sibi propriis Figuris omnino distinguuntur. Nam Aluminis, factitii scilicet, Crystallus, secundum suam Altitudinem mediocriter compressa, octo Planis comprehenditur. Duobus, Imo &

Summo, Sexangularibus & Parallelis. Quorum ſingulorum Planorum Latera majora & minora, ita alternatim ſunt compoſita, ut Tria majora, Tribus minoribus opponantur. Sex circumpoſitis Quadrangularibus, Lateribus Anguliſque inæqualibus, majoribus verſus Cryſtalli centrum, minoribuſque, viciſſim inclinatis. Quàm longè autem ſupra deſcriptæ Salis Cathartici Cryſtallorum Figuræ hæc ſit abſimilis, ex factâ comparatione videre eſt.

Neque magis Sali Muriatico ſeu communi, Sal idem Cathartico adnumerandus eſt. Utpote, ſi purè paratus, ab hoc, æquè ac ab Alumine, Sapore remotiſſimus.

Atque etiam Figurâ: quòd Muriatici Salis Cryſtalli, non elongatæ ſint, ſed in formam Cubicâ paulò ſubmiſſiorem, depreſſæ.

Porrò,

Porrò, Sal Catharticus, forti igni in Crucibulo admotus, Vaporem inviſibilem, & vix ultra dimidiatam ſui Partem, emittit. Sal autem communis ſimiliter ignitus, ut longè majori fluiditate liqueſcit; ita & Vaporibus, fumi inſtar, opacis, aſcendit: parte totius, vix decimâ & octavâ in Crucibulo remanente.

Neque verò (quod forſan mirum eſt) Spiritus Salis communis, pariter ut Spiritus Salis Cathartici Amari, Lac coagulat. Id equidem non eſt negandum, Spiritum Salis Communis, Lac merum dum ebullit, coagulare, etiam mediocri proportione affuſum. Ne itaque fallaciis innitar, ſequentem experiundi Methodum elegi.

Aquæ fluvialis Libræ, Salis Cathartici Amari Drachmâ impregnatæ, & bullienti, tria quatuórve Lactis Cochlearia adjecì; & per-

missi Aquam iterum bullire: unde statim, Lac in Aquæ summitate coagulatum natabat.

Et omnino similiter, ex Spiritu Salis Cathartici Amari, eâdem proportione admixto.

Postremò, Spiritus Salis Cathartici loco, Spiritum Salis communis, eumque prædicto Spiritu fortiorem, deindéque Lac, eâdem quâ supra proportione immiscui; & Aquam iterum bullire permisi. Quo facto, Lac nihilominus in suo naturali statu, sine ullâ coagulatione, fluidum manebat.

CAPUT

CAPUT V.

De Salis Cathartici Amari, à Salibus Nitro, & Calcario, Differentiâ.

NEque magis idem Sal Catharticus, è Salis Nitri genere existimandus est: à quo, solo Sapore suo Amaro, satis distinguitur.

Nec minùs Figurâ: quòd Nitri Crystalli, non Quaternis Planis Parallelogrammis, sed semper Senis; non Rectis Angulis, sed Obtusis, sint contentæ. Et quòd harum summitates, Planis Inclinatis, vix unquam Quaternis, plerunque Binis, non infrequenter Senis, iisque magis quàm in Salę Cathartico, inter se æqualibus, terminentur.

Deinde, & quòd Igni injectus, nullo modo ſit flammabilis : multò minùs, Nitri inſtar, in Flammas rutilantes & ſonoras, longè majori ex parte abit.

Dixi, majori ex parte; neque enim diffiteor, ſed Capite tertio innuimus, portiunculam, ſeu quaſi viceſſimam partem, poſt deflagrationem, fixam manere. Quæ tamen haud Nitroſa eſt, ſed Sapore, aliiſque Qualitatibus, prorſus Lixivialis; è Cinere Ligneo, à Nitropæis admiſta.

Sed & præterea; Sal Catharticus, ſupra Candelæ flammam in Cochleari collocatus, intra horæ ſemimomentum diffluit, & eodem modo, ac ſi Igni injectus, bullis intumeſcit. Nitrum autem hujuſmodi Calore, vix ſe patitur liquefieri : ſpatium Saltem octuplo majus exigit, flammámque ſplendidiſſimam.

E contrà, licet difficiliùs, multò tamen majori fluiditate liquescit. Igni enim forti in Crucibulo immersum, non Aluminis, vel Salis Cathartici modo, ebullit; sed Resinæ, vel Metalli instar, fluit.

Quin & Exhalationes Opacæ, è Nitro in Crucibulo liquefacto ascendunt. Quales è Cathartico Sale, etiamsi vehementissimè ignito, nullas vidimus.

Adde, & Lac coagulandi proprietate, ab invicem distant. Nam Salis Cathartici semidrachma, Lactis bullientis semilibræ injecta, Coagulum generat satis conspicuum, diffluente Sero tenuissimo. Nitro autem simili modo, atque etiam longè majori proportione admisto, Lac nullo modo concrescit.

Nitri etiam solubilitas, illâ, quam in Sale Cathartico superius probavimus, triplo minor est. Aquæ enim communis Semiuncia, agita-

tione, & manûs hyberno calore adjuta, Salis Nitri, non supra sesquidrachmam imbibit.

Deinde, & Gravitate discrepant; quod sequenti modo expertus sum. Phialæ Cylindricæ infudi Oleum Terebinthinæ, donec ad trium Digitorum altitudinem ascenderet. Injectis deinde Salis Cathartici Amari Unciis duabus, Oleum ad quartum Digitum surrexit. At ex æquali quantitate Nitri depurati superjectâ, Oleum haud supra Tres præterea Digiti Quadrantes fuit elevatum. Ergo, Sal Catharticus Amarus, Sale Nitro, quartâ parte minus gravitat.

Aqua tamen Sale Cathartico imprægnata, spatium, ratione ad molem Salis habitâ, minus occupat, quam Sale Nitro imbuta. Hoc est, Aqua, loco Olei, cum Salibus Phialæ, ut supra, injecta; post factam solutionem prioris, magis quàm posterioris, subsidet.

Denique,

Denique, eadem proportione, Vitriolum Dantiscanum, Sal Armoniacus, & Nitri loco, Sal Catharticus Amarus miscrantur, eodémque modo distillentur, ut fieri solet in Aquâ Regiâ conficiendâ. Jam verò, si Sal Catharticus esset è Nitri genere, Aqua haec subtilitia, pariter ut Aqua Regia, Aurum solveret. Hujusmodi tamen Aquam solvendi vim, in hâc Aquâ nullam vidimus.

Multò minus est Nitrum Antiquorum. Neque enim Egyptium illud ab Hippocrate sæpe memoratum: neque ei non absimile, purpureum & acre, tam à Dioscoride, quàm *Plinio* descriptum: neque demum istud, ab Actio, Glebæ instar, ustum, Vipóque extinctum.

NEQUE denique, Salis Calcarii Titulo est designandus. Lac enim Sale Catharrico, vel Aquâ ipsâ Catharticâ, multò astrictiùs, uberiúsque

riúsque, quàm Aquâ Calcis, coagulatur. Et quid si ab alterutrâ æqualiter? Quot Liquores, antea nominati, Lac coagulant, qui non magis Calcarii, quàm Aluminosi sunt?

Spiritus Nitri, Cremori Aquæ Calcis innatanti, vel etiam Lapidi Calcario nondum usto, instillatus; conspicuam ebullitionem generat. Eodem tamen Spiritu, Sal Cathartícus nullo modo afficitur.

Nusquam major Saporis differentia, quàm quæ inter Salis Cathartici, & Aquæ Calcis Saporem, reperitur: quippe huic, Lixivialis atque Dulcis; at illi, quodammodo Frigidus & Amarus.

Lapis Calcarius ustus, & nondum extinctus, Aquâ paucâ affusâ, in pulverem statim ac sponte resolvitur. E contrariò, Salis Cathartici pulverizata Calx, massa fit citissimè duriuscula, & in aliquot

quot momenta quasi lapidescit.

Aqua propè *Londinum* fontana illa, quæ insignitur Imagine Agni Sacri, *Lambs-Conduit Water* vulgò dicta; ex Aquâ Calcis affusâ, Coagulo quodam cæsio seu glauco, pariter ut Aqua Cathartica, brevi subalbescit. Ex Aquâ autem Salis Cathartici Calce imprægnatâ, nullâ opacitate, coloréve inficitur; sed manet, æquè ac dum impermixta fuit, limpidissima.

Aqua communis, Sale Cathartico Amaro imprægnata, & deinde evaporatione absumpta; eundem Salem, sine ejus dispendio, vel Labe, exhibet integerrimum. Aquæ Calcis, è contra, pariter absumptæ Sal, ex omni parte in substantiam insulsam ac lapideam immutatur. Cujus rei ratio est; quòd Aquæ Calcis partes Salinæ, Sali alicui Aereo adeò congruant intiméque aduniantur, ut aliud genere tertium

tium constituant. Quemadmodum ex Oleis optimis Vitrioli & Anisi confusis, Resina propriè sic dicta, eáque si lota fuerit, insipida generatur.

Id quod etiam Experimento sequenti probatur. Aqua Calcis, tam in Phialâ subere clausâ, quàm in Vase aperto, per septimanam vel diutius conservetur. In Phialâ, suam summitatem, nudam retinet: at in aperto Vase, scilicet ubi Aer liberè Aquæ accedit, insipido ac verè lapideo Cremore obducitur.

Aqua autem in quâ Sal Cathartícus solutus est, & pluribus diebus Aeri in aperto Vase submissus, Cremoris lapidei ne particulam ostendit. Et Cremor, qui ex coctis Cathartícis Aquis generatur, ipse etiam minimè Calcarius est, ut antea probavimus.

Adde,

Addo, & egregiam in his Salibus solubilitatis differentiam. Salis enim Catharici Aquari communis, in Aquæ communis Sextarii, sine Calore, vel multâ agitatione, facilè citóque solvitur. At in Calce vivâ, Salis semiuncia, Aquæ communis Congios duos cum semisse, hoc est, Centum & Sexaginta sextantes (320. Uncias) imbibenda exigit. Tantundem enim Aquæ communis, ad Calcis vivæ singularem Unciam edulcorandam requiritur. Quo facto, Calcis insipidæ & levissimæ semiuncia, vel circiter, vasis in fundo remanet.

Cæterùm, Sal Catharticus Amarus, si nullo alio modo, à reliquis supra memoratis Salibus, sua tamen Virtute Medicinali, eminentissimè distingueretur: ut in alterâ hujus Tractatûs Parte, de ejus usu, luculenter patebit.

Interim,

Interim, concedatur, tam Salis Nitri, quàm Communis, atque etiam Gypsi Lapidis portiunculam, non modo Aquis Catharticis, sed forsan interdum & ipsi Sali Cathartico irrepsisse. Quid ergò? Et probabile est, Corpus nullum absolutè simplex in Rerum Naturâ inveniri. Plumbo vel Cupro, Argentum, Argento Aurum, in eâdem Fodinâ, Venâ, etiam Massâ Metallicâ, immiscèri, nemo non novit. Neque tamen Argentum & Cuprum, vel Argentum & Aurum, constituunt Tertium Metallum: sed duo vel plura Metalla coexistunt separabilia.

Neque porrò, satis est ad definiendam Corporum Identitatem, quòd in aliquibus Qualitatibus conveniant. Nam & sic conveniunt Plumbum & Aurum: ambo sunt Corpora dura, opaca, ductilia, fusilia, graviora, *&c.* & proinde ambo,

bo ſunt Metalla. At nil Aurum eſt, quod omnes Auri Qualitates non obtinet. Aurum tamen non pluribus, non eminentioribus modis, à Plumbo, quàm Sal Catharticus Amarus, ab omnibus prædictis Salibus diſcriminatur. Ideóque eſt ſui generis Sal Nobiliſſimus.

CAPUT

CAPUT VI.

De Naturâ Salis Cathartici Amari; Observationes addendæ.

QUalitatum hujus Salis modò descriptarum specificantium præcipua, est Sapor ejus leniter & penè simpliciter Amarus. Reliquorum Salium, quos novi, proximè omnium, Argenti Crystalli, Saporis similitudiue huic accedunt. Nam hæ quidem Amaræ sunt; sed & intensè: nec sine summâ Austeritate conjunctâ.

† In posteriori Exercitatione de Mixtione.

A me alibi † observatum est, Lapidem Calaminarem, nonnullas habere Qualitates cum Argento communes. Instillavi itaque huic Lapidi pulverizato, Spiritûs Nitri guttas

guttas aliquot. Et post inde factam effervescentiam, Aquâ communi affusâ Misturam diui. Ista Aqua, non solùm, instar Crystallorum Argenti, acerbissima est, sed & valdè Amara. Unicum, quod sciam, Mineræ, exceptis Argenti Sale, & Cathartico, Sapore Amaro præditum.

Verum autem Sal Cathartico, ex aliqua Minera Argentea, perfecta, vel imperfecta, vel Lapidi Calaminari cognata; an potius ex aliâ generetur; cùm ejus Matrem Mineram, nondum adipisci potuerim, dubium relinquo.

Id interim è prædictis Experimentis patet; Salem Cathartico Amarum, è quibusdam Partibus potentiâ Acidis, atque Alkalinis, iisdemque suo modo potentiâ Lixivialibus, esse compositum.

In

In Salibus autem, è variis Principiis compositis, Proportio, Natura, atque Unio Principiorum, sunt considerandæ. Videntur particulæ quædam Acidæ, Salibus etiam Lixivis admisceri; sed minori proportione. E contra, in Tartaro, hoc est Vini Sale, partium potentiâ Salsarum, minor est proportio; Acidarum, longè major. Et ferè similiter in Sale Cathartico Amaro. Cum hâc differentiâ, quòd in priore, partibus Alkalinis, admisceantur Actu Acidæ: in altero, tantum in Potentiâ.

Porrò, omnes è Lixivio facti Sales, sunt Acriores. At Testacei, vulgò dicti, non sine ratione Leniores judicantur. Quemadmodum, & præ cæteris, nonnulli Liquores Acidi, ut Succus Lujulæ, Cremoris Tartari Liquamen & hujusmodi. His verò omnibus,

Sal

Sal Cathárticus ſuâ Lenitate præcellit. Spiritum quidem Acidum diſtillatione exhibet. Sapor autem Acidus, non niſi in Principiis ab Igne vehementiſſimo ſolutis & inquinatis ſentitur. Quippe Sal ipſe, nullam Acrimoniam, nullam Aciditatem ſapit.

Neque tamen Sapore fatuo, ſed acuto præditus eſt, & ſummè ſubtili: proindéque efficacius eſt Remedium. Hujus autem admiranda ſubtilitas, ex eo probatur, quòd quæcunque Vaſa fictilia, ſi non optimè vitreata, penetrando, ſuper eorum ambitu extimo, in formâ quaſi Villoſâ, Amianthi Lapidis inſtar, concreſcat.

Hujus item Salis Principia, Miſturâ longè minus ſolubili, quàm in Tartaro, multíſque aliis Medicamentis fruuntur. Quorum nempe

pe Unio adeo stricta est ac intima, ut horum alterum, potentiâ Acidum, non valde ultra sui dimidiam partem, etiam vi Ignis Reverberatorii, ab altero recedere videatur. Unde factum est, ut cùm alia Purgantia quæcunque mitiora, Medicum non rarò eludant: hic Sal, nunquam suâ vi Catharticâ destituitur. Ea enim Medicamenta in Humani Corporis Humores certiùs agunt, quæ minus Humorum vi sunt alterabilia. In quorum numero, prædictus Sal, aliáque Mineralia sunt reponenda.

Postremò, Sal idem, quamvis è diversis Principijs compositus, purissimus tamen, si modò diligenter paratus, censendus est. Ut ne quidem millesimam partem cujuscunque rei extraneæ in se recipiat. Nam si stillatitiam Aquam hujus

hujus Salis Unciâ imprægnatam evapores; ne granum Salis heterogenei, aut Sedimenti Lapidei, aut Cremoris particulam; ſed denuo, Salis Cathartici puriſſimi, eandem Unciam præbebit.

PARS

PARS

PARS ALTERA
DE
SALIS
CATHARTICI AMARI
USU.

CAPUT I.
De Salis Cathartici Amari Usu generaliùs consideratò.

A Quarum Purgantium, nempe *Ebeshamensium*, & ex eodem Genere aliarum Usus, tam præ-

cellens est, tam multiplex, Medicisque nostris *Londinensibus* in Praxi versationibus, tam scitè perspectus; ut de eo dubia, vix quidem audienda sunt. In Morbis enim haud paucis gravioribus, efficacissimum Remedium comprobantur, nullâ insalubri Qualitate præditum, & cui appositè præscripto, nihil unquam mali inopinatò supervenit.

Id unicum, nec sine quâdam Argumenti specie, forsan objicitur; quòd prædictæ Aquæ, inter coquendum, Lapideum Cremorem præbeant. Unde dubitare licet, an Lapidi etiam in Humano Corpore generando, materiem suppeditent.

Ista autem Objectio, duplici Experientiâ refellitur; tam Illâ præcedenti, quàm Praxi Medicâ. Patet enim ex antea dictis, hujusmodi Lapideum Cremorem, neque Aqui-

Catharticis, neque verò Aquæ Calcis, nisi Aeri in Vase patulo commissæ, innataturum. Ideoque, nec quid Lapideum, è sumptis Aquis Catharticis, in Humano Corpore generari.

At Humani Corporis Humoribus, immiscetur Aer. Esto: & omni Aquæ pariter immisceri, Pneumaticis Experimentis probatur. Sed qui nullo modo esset Lapidificus, nisi Aere coadjutus liberè influente. Adde, & Aerem Humanum Corpus non sine Colaturâ subingredi.

Quod autem ad Praxin attinet, non Mihi Soli, sed & aliis Medicis, Noti sunt, qui postquam Aquas has Catharticas Viginti, aut etiam Triginta Annos, affatim & per multos dies continuos potârunt; nihilominus Arthritide, & Vesicæ Renumque Calculo, semper immunes fuere, & perfectissimâ sanitate etiamnum

annum fruuntur. Et jam antea memoratus N. D. *North*, qui Aquas tam *Ebeshamenses*, quàm *Barnetenses* potârat; prædictorum Morborum, quinque & octaginta Annos vixit immunis.

Quin & ipsa Aqua Calcis, quæ Lapideum Cremorem, Aeris admissione citissimè producit; à Medicis sæpe, tutissiméque propinatur.

Et nostri *Londinenses*, repurgando Saccharo, Calcis Aquam nunquam non adhibent. Cujus ope, pars altera Mellaginea, melius secernitur ab altera Concrescibili; quæ summam inde albedinem & præstantiam acquirit.

Verùm, si Aqua ipsa Cathartica, quanto magis ex eadem paratus Sal, præstantissimi Remedii loco habendus est? Quod enim objicitur, contra Aquæ usum, si Argumenti gratiâ concedamus; idem tamen

tamen contra usum Salis, ab omni Lapidificâ Substantiâ depurati, nihil faceret.

Porrò, ex sumptâ Aquâ, si fæce Muriaticâ, uberiori inquinata fuerit, graviusculè moveri Alvum, interdum contingit. At prælaudatus Sal, qui ab istâ liberatur, Medicamentum, Purgantium prope omnium, leniſſimum existit.

A maligno insuper plerorunque Cathartcorum genio maximè vacuus purusque est. Humores nunquam exagitat; Ægritudines, aut Deliquia nunquam excitat; aut Intestinorum Tormina: nunquam vel irritis Motibus, fallit Medicum, vel ex Hypercatharsi Ægroto terrorem incutit.

Deinde, Aqua movendi vim, semper æqualem non obtinet: sed à siccâ humidâve Tempestate, tam Æstate quàm Hyeme, auctam vel imminutam. Et ex Hydropolis

sunt, qui Aquam Catharticam domi asservatam, cùm defecturam viderint, temerare audent communi adjectâ. Unde nonnunquam fit, ut Medici usitatam Dosin præscribendo, successu tamen usitato fraudantur. Ex Aquâ autem purè & perfectè paratus Sal, ubique sui similis est, similémque habet vim purgatoriam.

His adde, *Londinenses* Medicos, non crudas Aquas, sed plerúnque coquendas præscribere. Nempe hoc modo sumptæ, tam diminutâ Dosi, quàm auctâ Vi, è Ventriculo & Intestinis fælicius descendunt. Æstivo tempore, ad duas tertias partes; Hyemali verò, ad dimidiam, coquendæ sunt; quod bihorium vel trihorium exigit. Verùm Aquæ Sal purgatorius, Liquore quovis conveniente, & forsan semel bulliente solutus, semper in promptu est Remedium, valde ac-

accommodatum Pharmacopœis; Ægrotis, maximè qui in urgentibus Morbis, ex diuturnâ Coctione, multum Doloris atque Tædii sustinent, & interdum periclitantur.

Postremo loco, neque tamen infimo, considerandum est, quòd Aquæ, paulò diutius asservatæ, imprimis Regione vel Tempestate fervidâ, fœtore polluantur. At earundem extractus Sal, nullo aut Loco, aut Tempore est corruptibilis.

VERUM nonnullos, etiam de hujus Salis Salubritate dubitantes prævideo: scilicet, quòd Spiritum Acidum distillatione præbeat.

Ista autem Objectio, contra usum Aquarum, utpote Salem continentium, etiam militat.

Quin & simili ratione, Sacchari, aut Mellis, aut etiam purissimi Panis usum suspicaremur: è quibus

singulis, Spiritus stillaticius, non solùm pari gradu acidus, sed & valde actis, vi Ignis propellitur. Et Vinum, Cibíque Saluberrimi, quorum Principia, solâ Fermentatione, vel alio quoquam modo, depravantur; Qualitates semper noxias, interdum venenatas induunt. Vel Infantium Alimentum, Lac Maternum, si leni calore digeratur, brevi acescit. Sal autem Cathartícus, in aliquo proprio vehiculo solutus, minimè suis solutis Principiis, sed Essentiæ Integritate, propinatur: eâdem, nimirum, quâ Eduliis supra nominatis vescimur. Nam ut Sal ipse, ita & Aqua in quâ Salem solutum bibimus, saporem præ se fert mediocriter Amarum, sine quâvis Aciditate conjunctâ.

CAPUT

CAPUT II.

De modo Salem Cathartícum Amarum præscribendi.

IN quovis Vehiculo Patientis Temperamento conveniente, aut Gustui grato, solutus bibitur: cujus generis, sunt Aqua Fontana, Stillatitia, aliáve purissima; Decoctum Hordei Orbicularis, vulgò Perlati, vel Avenarum tenue, vel ex Pane albo; Lactis Serum cerevisiatum, vel decaseatum, Whey vulgò dictum, & his similia. Mihi in frequenti Usu est Aqua parum cocta & Mace aromatizata. Cujus Libras duas, tres, vel quatuor, Salis Cathartici Semiunciâ vel Unciâ imprægnatas, præscribere soleo: vel etiam majori dosi; *ex. gr.*

℞ *Aquæ fontanæ* ℔iiij. *Macis* ʒj. *Coquantur parum, & in Colaturâ dissolve Salis Cathartici Amari* ʒj. *vel* ʒx. pro Apozemate seu Decocto Cathartico, manè, jejuno Ventriculo, calidè, vel tepidè, interdum frigidè, bibendo, bihorii spatio, cum levi Exercitio.

Sumatur hoc Apozema vel per se, vel durante aliorum Catharticorum operatione.

Convenit etiam, pro re natâ, vel Senâ, vel Mannâ, vel utrâque Maci adjectâ, Salis Efficaciam promoveri: ut in sequenti, vel simili formâ.

℞ *Aquæ fontanæ* ℔iiij. *Macis* ʒj. *Senæ Alexand.* ʒij. *vel* iij. *Coquantur parum.* Deinde adde *Salis Cathartici Amari* ʒj. *Mannæ albiss.* ʒiß. *vel* ʒij. *& f. Colatura.*

N. D. *Dudleus North*, primus omnium Aquas Purgatorias cum Lacte

Lacte bibebat. Sed ei Ventriculum gravabant, quod permiscuit frigidè. Postea, Medici, Aquas bullientes affuso Lacte alterabant. Quo modo, si cuiquam placeat; Sal & ipse tutissimè sumatur: *ex gr.*

℞ *Aquæ fontanæ* ℔ *iijß. Salis Cathartici Amari* ℥*j. vel* ℥*ß. MS. Bullienti Aquæ affunde Lactis recentis* ℔ *ß. & auferatur coagulum colatorio.*

Æstivo tempore, cùm Fontes ubique Medicinales frequentari soleant, Aqua vel Ferrata, vel etiam Purgatoria, ab ipsis Fontibus sumpta, Vehiculum esset optimum.

Hujus Salis Drachma, vel sesquidrachma, in Aquæ *Tunbrigensis* vel alterius Ferratæ tribus quatuórve primis hausti bus sumpta, totidémque Auroris repetita, Humores primáque Vias, potationi propositæ, reddit paratiores.

Aquæ

Aquæ Ferratæ, interdum Alvum astringunt. Cui Incommodo, hujus Salis portiuncula, in primo hausto, vel ultimo, dissoluta, subvenit.

Quin & utilissime sumatur idem Sal, ex Aquis ipsis Purgatoriis. Quarum haustus singuli, Salis Cathartici ʒj. impræguati, tum multò certiùs, tum dimidio Numero, Ventriculum minùs premente, per Alvum exeunt.

Interdum etiam, valdéque appositè, Clysteribus acuendis, loco Salis Gemmei, Salis Cathartici ʒiij. vel iiij. immiscentur.

CAPUT

CAPUT III.

De Salis Cathartici Amari Usu speciali: & imprimis in Ventriculi Morbis.

QUÆ de Aquis Catharticis, earumque Sale, jam proximè dicturus sum; non incertis Conjecturis, sed diuturnæ Experientiæ, tam aliorum Doctissimorum Virorum, quàm Nostræ, innituntur. Qui omnes, utrumque Remedium, in Morbis posteà memorandis, optimo successu usurpavimus.

Imprimis itaque Aqua Cathartica, vel ejus extractus Sal, Remedium Ventriculo, Appetitum scilicet & Digestionem promovendo, est amicissimum. Partim, ex suo

Prin-

Principio potentiâ Acido ; partim, ex totiûs Amaritudine, ſeu admiſto Alkalino. Et è Priori, eò potiùs, quòd Spiritui Salis, omnium Ciborum Condimenti, Spiritum præbeat aliquo modo congenerum. Sed & ex Altero ; quandoquidem & aliis pleriſque Amaris corroboratum Ventriculum experimur. Et notiſſimum eſt, Appetitum, Salibus imprimis compoſitis adjuvari. Nam Condimenta ferè omnia, Muriâ non ſimplici, ſed acidulatâ, præparantur. Verùm etiam Vinum rubicundum Gallicum, ut cum Cibis eſt gratiſſimum, ita Tartareo repletur Sale, hoc eſt, compoſito, omnium aliorum maximè. Sal item Chalybis, putà compoſitus, inter Medicamenta Stomachica, eſt non incelebre. Et Digeſtoria bina iſta univerſalia, Panis & Saliva, quorum alterum, Salem Acidum continet, alterum Alkalinum, compoſiti

poſiti Salis permiſta locum ſupplent. Cæterùm, Fermentum ipſum Stomachicum, ex Alkalinis particulis Acidiſque, illis ab Arteriis ſeu Sanguine, his ex parte à Nervis ſeu Spiritûs Animalis fæce, tralatitiis componitur: id quod ex Argumentis probare poſſim non paucis, quibus nolo hîc immorari. Quamdiu itaque in Ventriculo debitâ proportione aſſervatur uterque Sal, Coctionis opus rectè perficitur; Sin alteruter prævaleat, Sales nunc Acidi ex uſu ſunt, nunc Alkalini, ad æquilibrium reſtituendum.

Quoties ex Cibo Potúve Nimio, ſive Improbo, vitioſa fit Concoctio, Vomitiones non ratò ſequuntur. Quibus cohibendis, Aqua Cathartica Amara, vel ejuſdem Sal, Remedium eſt præſtantiſſimum. Eâdem ſcilicet ratione, quâ Miſtura ex Salis Abſinthii & Limonum ſuc-

co

co celeberrima. Ei tamen ob id præferendum, quòd Sales quoquo modo peccantes, uno quasi ictu, & destruat & è Ventriculo deturbet.

Proindè & in Cardialgiam, alióſque hujuſmodi Dolores, nihil prædicto Medicamento tutius eſt, aut efficacius.

Quemadmodum & in Calidam Affectionem Hypochondricam.

In ſupradictos Affectus, Aquam hanc Purgatoriam, vel proprium ejus Salem, interdum ſolitariè ſumendum præſcripſi: Plerunque verò, non ſine aliorum Remediorum, ut Venæſectionis, Vomitorii, & ſimilium, conjunctâ ope. Quippe, Medici prudentis eſt, præcipuè in Morbis gravioribus, nulli unico Remedio, quantumvis celebri, Ægroti Salutem, ſuæque Famæ æſtimationem concredere.

Hu-

Hujusmodi autem Remedia, juxta Indicantia, infinitè sunt varianda. Quorum tamen aliquot Formulas, Doctissime Lector, subjunctas accipe.

In Dejecto Appetitu acuendo.

℞ *Aquæ Spadanæ, vel alterius Ferratæ, vel* (si haberi non poterit) *Fontanæ Muriatæ* ℔ij. *vel iij. Salis Cathartici Amari* ʒß. ʒvj. *vel* ℥j. *MS.* Bibantur jejuno Ventriculo, tepidéque.

Aquæ autem quæcunque Ferratæ, quo melius, hoc est, sine sui subtilissimi Spiritûs dispendio, etiam tepidè, si visum fuerit, sumantur; Ampulla in quâ servantur, Aquæ calefactæ immersa, dilapsis aliquot horæ momentis, aperienda est, & deinde post singulos effusos haustulos obturanda.

Dum hæc sumuntur, horâ ante pran-

prandium, ſumantur etiam ex Vini Xerenſis, vel Abſinthitis Rhenani Cochleariuno. Elixyr. Propriet. gutt. xx, xxx, vel xl. Perſiſtátque in horum uſu, quotidiano, vel alternis diebus, ad quartam, quintam, vel ſextam vicem repetito. Vel,

℞. *Conſervæ Abſinth. Rom.* ℥ij. *Cochl. Hort.* ℥j. *Zinzib. cond.* ℥ß. *Species. Arom. Caryoph.* ℥iß. *Cort. Wint. Salis Abſinth. veri* ā ā ℥j. *Syr. Caryoph. q. ſ. MS. f. Electr.* Capiat ℔ Nucis Moſchatæ majoris horâ ſomni, & Juglandis minuſculæ horâ ante prandium, cum Vini ſupradicti tantillo, vel ſine eo, ſi Caput gravaret. Vel,

℞ *Limaturæ Chalybis recentis & ſplendidiſſimæ* ℥iij. *Summit. Abſinthii Rom. MS. Rad. Cyperi Rom. Calami Aromat.* ā ā ℥j. *Galangæ minor. Cinamomi acerrimi, Croci* ā ā ℥ß.

℥ß. *Vini albi Gallici, vel Xerensis* ℔ii. Digerantur in Ampullâ obturatâ calore leniſſimo, vel etiam in loco temperatè calido, per triduum, & agitentur quotidie. Capiat Colaturæ Cochl. ij, iij, vel iiij. bibitorio ante prandium quotidie.

In compeſcendis Vomitionibus.

℞ *Aquæ cujuſcunque Fertatæ, vel ejus loco Aquæ fontanæ Mociatæ* ℔iij, *vel* iiij. *Salis Cathart. Amari* ℥vj, *vel* ℥j. *vel* ℥x. *MS.* Bibantur manè, calidè frigidéve, prout maximè placent, & repetantur tribus vicibus, vel pluribus, ſi opus fuerit, continuis diebus, vel alternis. Et horum uſui conjunge Pilulas ſequentes.

℞ *Roſarum rubrar. Cinamom. acerrimi* ā ā ℥j. *Garyophyll. Salis Chalybis* ā ā ℈j. *Croci* ℈ſ. *Ol. Menthæ*

thæ Stillatitiæ guttæ viij. Syr. Chalyb. q. ſ. MS. ſ. Pilulæ gr. xxiiij. Sumantur tres bihorio ante ſorbile prandium, & hora ſomni quotidie.

Aliquando Fomentatio ex *Vino rubro cum Theriac. Andr. ʒj. & floribus Roſar. rubr. foliiſque Menthæ* calidè infuſis, eſſet utiliſſimum.

In Dolore Stomachi Colicæ Affectionis æmulo.

℞ *Senæ Mund. ʒij. Macis ʒj. Coquantur in Aquæ fontanæ q. ſ. ad* lbiij, *vel iiij Colaturæ adde Salis Cathart. Amar. ʒvj. vel ʒj. vel ʒx. Syr. Chalybis* ʒiß. *Miſce, ſ.* Apozema Catharticum, manè, & pro more bibendum. Vel etiam ſine Senâ. Et ſumatur vel per ſe, vel cum Pilulis ſequentibus.

℞ *Pi-*

℞ *Pilulæ Stomach. cum Gum. gr. xxv. Limaturæ Chalyb. Subtiliss. gr. x. Syr. Chalybis q. s. M. f. Pil. iiij.* horâ somni sumendæ. Die proximo sumatur Apozema ut supra, & sic per Triduum, vel diutius.

Interdum ex usu erit, Extractum Gentianæ, vel alterius amari, Pilulis admisceri.

Atque etiam *Laud. Lond. gr. ß. vel gr. j.* si Dolor intensior fuerit.

In Calidâ Affectione Hypochondriacâ.

℞ *Aquæ cujuscunque Ferratæ* ℔ *iij, vel iiij.* In singulis haustulis dissolve *Salis Cathart. Amari* ʒß. *vel* ʒj. ad octavam vicem circiter, & bibantur frigidè.

Vel loco Aquæ Ferratæ, sumatur in Aquâ Lactis simplici, vel

fol. Boraginis & Pimpinellæ distillatâ.

In Cardialgia cum Calore.

In hoc Morbo, simili modo, ac in præcedenti, sumptus Sal, fœliciter succedit.

CAPUT IV.

De Salis Cathartici, Amari Usu, in Intestinorum Partiúmque adjacentium Morbis. Et primò, in Colica Dolore.

IN hoc Morbo, non opus est Doctum & Exercitatum Medicum admoneri, Venæsectionem raro aut nunquam omittendam, atque in primo loco celebrandam.

Deinde, consultissimum esset, Clysterem injicere hunc in modum paratum.

℞ *Decocti communis pro Clysteres* ℔j. *addendo reliquis coquendis Senæ optimæ* ʒiij, *vel* ℥ß. *In colatura dissolve Salis Cathart. Amari* ℥ß. *vel* ʒv.

Spec.

Spec. Hieræ picræ ʒiß. *vel* ʒij. *Sacch. rubri.* ʒij. *MS.* Ex hujus, vel hujusmodi Clysteris usu, Dolores Colici sæpe dissipantur; vel Saltem interius sumendis, & per Intestina transeundis, via panditur.

Non rarò Pilulæ Rudii ℈j. *vel* ʒß. *cum Laud. Lond. gr. j. vel gr. jß.* exhibetur utiliter.

Et nonnunquam *Hydrargyrum*; si Ægrotus sufficienti quantitate, nempe quatuor vel sex unciarum, deglutiverit. Et præcipuè, si unà cum *Tinctura Sacræ*, hoc est, *Tinct. Spec. Hieræ Picræ Vino albo paratæ*, quasi duabus Unciis, vel alio Liquore Cathartico convenienti, sumeretur.

Omnium autem Remediorum Nobilissimum, Aqua est Cathartica Amara, vel ex eâdem paratus Sal, sequenti, vel simili modo sumptus.

℞ *Aquæ*

℞ *Aquæ fontanæ vel fluvialis Maciatæ* ℥iij ß. *Aquæ fl. Chamæm. vel fol. Menthæ* ℥vj. *Salis Cathart. Am.* ℥j. *vel* ℥ß. *Mannæ albiß.* ℥iß. *vel* ℥ij. *MS. fiat Apozema.* Bibat Ægrotus unâ vice circa ℥vj. calidè, & ſumatur horæ vel ſeſquihoræ ſpatio, etiamſi ejuſdem aliquam partem evomuerit.

Hujus Medicamenti vis, nonnunquam fortior evadit, ex ſequentis conjunctâ ope.

℞ *Tinct. Sacræ* ℥ij, iij, *vel* iiij. *Capiat Cochl.* j. *vel* ij. ante ſingulos Hauſtus Apozematis ſupra præſcripti.

In Vermibus.

Idem Sal, ſi Nutrix, è Drachmâ, vel Seſquidrachmâ, Puerorum vel Infantium Sorbilia paraverit ſine Lacte, Vermes exterminat.

Præcipuè, ſi Mercurii dulcis, aut Cryſtallorum (*i. e.* Salis) Lunæ vel gr. j. pro Patientis ætate, vel ij. vel iij. in quovis Vehiculo conveniente, Medicus præmiſerit.

Vel ſi Clyſteribus amaris Sal Cathartícus immiſceatur.

In Dolore Nephritico.

In hoc Morbo, quemadmodum in Dolore Colico, plerunque cum Venæſectione auſpicandum eſt, eâque non rarò repetendâ.

Cui etiam Vomitorium, ex Vino Benedicto, vel Sale Vitrioli, præcipuè ſi Ægrotus fuerit nauſeabundus, aptiſſimè ſubjungitur. Cujus nempe Vi, non ſolùm exoneratur Ventriculus, pars nonnunquàm primo loco delinquens; ſed & totum Genus Nervoſum, Renibus conterminum, & hâc in Affectione maximè laborans, relevatur.

Poſtea,

Postea, præcipuè si ex Emetico alvus non laxa fuerit, injiciatur sequens Enema.

℞ *Flor. Chamæm. Mj. Sem. Cumini, Fœniculi dulc. Petrosel. contusor. ää ℥j. Radic. Althææ incisæ & contusæ ʒij. Coquantur in Aquæ communis q. s. ad ℔j. Colaturæ adde Terebinth. Venet. Vitello Ovi Solutæ ℥ß. Salis Cathart. Amari etiam ℥ß. Syr. Althææ ʒiij. MS. f. Enema.*

Si Dolores vehementiores fuerint, addantur *Enemati Laud. Liquidi Cydon. gutt. XL. vel L.* Ex hujus, vel hujusmodi Enematis usu, non rarò, cum vel sine Calculo, aut Calculosâ materiâ, Urina profluit, Dolorésque evanescunt.

Verùm, si pertinaciùs adhuc hærerent, ad sequens Apozema, tanquam Remedium maximè Salutiferum, confugiendum est.

℞ *Decocti Hordei Maciati* ℔iij. *vel iiij. Salis Cathart. Amari* ʒvj. *vel* ʒj. *Syr. Althææ* ʒiij. *vel* ʒiiij. *MS. f. Apozema.* Sumatur calidè, horæ, sesquihoræ, vel Bihorii spatio, vel circiter, etiam si Ægrotus aliquam partem evomuerit.

In Urinæ Ardore.

Idem valet Apozema, in Ardore Urinæ; sive è Sanguinis Acrimoniâ, sive Gonorrhææ Venereâ oriundo.

In Suppressione Urinæ.

Atque etiam in Suppressione Urinæ, quæ vel sine Lapide contingit, vel sine majori, quàm ut Vias Urinarias transire possit.

At-

Attamen si dies aliquot Morbus duraverit, Sanguis primo loco, & liberiùs mittendus est. Deinde, & Enema paulo acrius, cum Syrupo è Spinâ cervinâ, *Sale Cathart. Am. &c.* immittendum. Cujus durante Operatione, prædictum Apozema, vel ejus aliquot Haustus, utilissimè bibantur. Præcipuè, si ante singulos haustus, Misturæ sequentis sumatur Cochleare unum.

℞ *Aq. Fœnic. Saxifrag. ā ā* ℥iß. *Salis Succini* ℥j. *Tart. Vitr.* ℈j. *Millep. pp.* ℥ij. *Syr. Althææ* ℥j. *MS.*

In Diabete.

In quo periculosissimo Morbigenere, si leni Evacuatione opus fuerit, cùm placidissimè moveat hoc Remedium, multùmque refrigeret, omnium Catharticorum est Tutis-

simum & ferè unicum. Cujus ope, conjuncto Aquarum Ferratarum quarumcunque assiduo usu, & Hypnoticorum, nonnullos jam perituros, sed tamen Juniores, in Sanitatem restitui.

In Ictero.

Etiam in hoc Morbo, Venæsectio rarò omittenda est. Imò verò, repetenda, si Ægrotus paulò magis febricitet.

Neque minori usui sunt Vomitoria: quatenus tum morbosam Colluviem Ventriculo exterminant; tum Bilem in suâ Vesicâ stagnantem proliciunt. Ideóque si opus fuerit, per Intervalla iteranda sunt. Imprimis, si horum aliorúmve Remediorum usus minus efficax, Calculorum, Mole suâ vel numero Porum Biliarem occludentium, suspicionem ingerat: ubi prudenter & forti

forti animo persistendum est.

In quocunque autem Ictero, Calculoso, vel Simplici, Aqua Cathartica, vel ejus Sal, optimè propinatur, sequenti vel simili modo.

℞ *Pilulæ Ruffi* ʒß. *Rhabarb. Salis volatil. Urinæ* ā ā ℈ß. *Syr. absinth. q. s. MS.* fiant Pilulæ n° vj. horâ somni sumendæ. Aurorâ proximâ, sumatur sequens Apozema.

℞ *Rasuræ C. C.* ℥ij. *Coquantur in Aquæ fontanæ* ℔vj. *ad* ℔iv. *Deinde adde Macis, Curcumæ* ā ā ʒj. *& coquantur parum. Colaturæ adde Salis Cathart. Amar.* ℥j. *Syr. Chalybis* ℥j. *MS. f. Apoz.* pro more sumendum.

Si Medico visum fuerit, loco Pilularum supra præscriptarum, præmittat Haustum sequentem.

℞ *Tinct. Sacræ* ʒiß. *vel ij. Syr. è Cichor. cum Rhabarb.* ʒj. *Tart. Vitriol.* ℈ß. *M. f.* Hauſtulus horâ ſextâ vel ſeptimâ matutinâ ſumendus. Poſt bihorium, bibat Apozema ſupra præſcriptum. Et repetantur ſingulis vel alternis diebus.

Si Aloetica fuerint nimis calida, propinetur Infuſum de Rhabarb. &c.

CAPUT

CAPUT V.

De Salis Cathartici Amari Uſu in Morbis Cephalicis. Et primò, in Mania.

IN Maniâ, præter Venæſectionem, & repetita Vomitoria, Unguenta etiam Cephalica, Setaceum in Nuchâ, Veſicatoria, præcipuè Tibiis appoſita, Cathartica, aliáque Remedia, plerunque adhibenda ſunt.

In omnium autem Catharticorum, Helleboratorum, aliorúmve operationem promovendam, nihil magis convenit, quàm Aqua Cathartica, vel Ejus Sal, hunc vel ſimilem in modum præſcriptus.

℞ *Fol. Meliſſæ, Boragin.* ā ā *Mj. Infundantur in Aquæ fontanæ coctæ & ferventis* ℔iiij. *vel v. in Vaſe clauſo per Semihoram. Colaturæ adde Salis Cathart. Am.* ℥j. *vel* ℥x. *Syr. Viol.* ℥iij. *MS. ſ. Apozema*, per ſe, vel alio Cathartico convenienti, poſſeti loco, bibendum. Vel,

℞ *Salis Cathart. Amari* ℥j. *Diſſolve* ℥j. *in hauſtu Aquæ Spadanæ, vel cujuſcunque Ferratæ*, & bibantur hujuſmodi hauſtus octo.

In aliorum Purgantium etiam Intervallis, præcipuè æſtivo tempore, per ſe utiliſſimè, modo ſupra præſcripto, ſumeretur. Nam Humorum Spirituumque Maniacam Conturbationem optimè compeſcit.

In Cephalalgia.

In quo Affectu, præcipuè ex

ex Causâ Calidâ, vel Calido Temperamento conjuncto, nihil efficacius, quàm sequens, aut istiusmodi Methodus, in Re Medicâ invenit.

Imprimis sufficienti quantitate, locísque ex circumstantiis indicatis, mittatur Sanguis.

Deindè, prout Vires, aliáque monuerint, excitetur Vomitio, vel omittatur. Postea sumat Ægrotus sequentia.

℞ *Scammonii pp*^{ti}, *Rhabarb. pulverizati, Mercurii dulc. ā ā* ℈*ss. vel gr. xij. vel xiiij. Syr. è Spina Cerv. q. s. MS. f. Pilulæ v.* horâ quartâ vel quintâ matutinâ sumendæ, superdormiendo. Post horas tres, bibatur sequens Apozema.

℞ *Aquæ fontanæ Maciatæ* ℔*iij. vel iiij. Salis Cathart. Amari* ℥*ss. vel* ℥*j. Syr. Viol.* ℥*ij. MS. sumantur cum regimine.*

Repetatur

Repetatur idem Apozema cum Pilulis ſupra præſcriptis, tertio vel quarto quoque die: Et per ſe, diebus interpoſitis. Continuantur autem duabus Septimanis, vel tribus, ſi opus fuerit.

In Vertigine.

Cum Sanguinis miſſione ſimiliter incipiendum eſt; præcipuè, ſi Affectus ex nimio Vino proveniret: & imprimis è Venâ Brachii.

Deinde Cucurbitulis cum Scarificatione appoſitis, non ſolùm Scapulis, ſed & ipſi raſo Occipiti. Cui Parti, tam in hoc Affectu, quàm in Cephalalgiâ, & Oculorum Inflammationibus, fæliciùs quàm cuicunque alteri, admovendas, jubere ſoleo. Poſt Sanguinis miſſionem, ſumat ſequentia.

℞ *Pi-*

℞ *Pilulæ Mastichinæ* ℈ij. *Ol. Majoranæ stillat. gutt. v. MS. f. Pilulæ hora somni sumendæ.* Aurorâ proximâ, bibatur sequens Apozema.

℞ *Aquæ fontanæ Maciatæ* ℔ij. *vel iij. Aquæ Salviæ Odoratæ* ℥iiij. *Majoranæ Hortens.* ℥ij. *Salis Cathartici Am.* ℥vj. *vel* ℥j. *MS. sumantur præscripto more.*

Interdum ante singulos Haustus, utiliter sumeretur sequentis Mistura Cochl. i.

℞ *Fol. Majoranæ Hort. Salviæ Odoratæ* ā ā ℥ij. *Rad. Gentianæ, Specier. Hier. picr.* ā ā ℈ij. *Vini albi optimi* ℥iiij. Digerantur horis duodecim in Vitro clauso, & deinde fortiter exprimatur Tinctura, per subsidentiam depuranda.

CAPUT

CAPUT VI.

De Salis Cathartici Amari Usu in Morbis quibusdam aliis: & primò, in Passione Hysterica.

IN quo Morbo, postquam Symptomata graviora Opiatorum usu sedata fuerint: Tinctura Sacræ (Vini albi partibus duabus, & Aquæ Hystericæ parte una paratæ) ʒx. vel xij. vel ʒij. optimo successu plerunque exhibentur.

Sin autem Medicus alio temperatiori Medicamento Alvum movendam viderit: prælaudatum, cum leniſſimè id perficiat, tutò bibitur. Et majori cum fructu, ſi loco Aquæ Maciatæ, eligatur

Aqua

Aqua Spadana, vel Melissæ, pro Salis Vehiculo.

In Arthritide Vagâ.

Quæ vulgò Rheumatismus, sed non sine Errore, nuncupatur. Cùm hic, Partibus Musculosis, illa Articulis solis obsidat. Morbus pertinax est, & non rarò plurium Remediorum Apparatum exigit.

Venæsectio reliquis præmittenda est; & singulis, vel alternis diebus, iteranda, ad quartam, & si opus fuerit, quintam, vel etiam sextam vicem.

Post primam vel secundam vicem, maximo sæpe ex usu erit Vomitorium. Quamdiu enim Ventriculus se male habet, Morbosam Materiem Sanguini, Articulisque de novo indies immittit.

Verùm

Verùm Cathartica, eáque fortiora, etiamsi interdum dies aliquot deferenda sunt; vix tamen unquam omittenda. Ut quæ potentiùs, non rarò unâ vice, quàm Phlebotomiæ, ter quatérve repetitæ, Morbum enervent.

Horum autem Operatio, cùm Patientes ferè semper febricitent, Aquarum Purgantium, Earúmve Salis ope, multò leniùs, & sine Humorum Effervescentiâ, absolvitur. Sumantur itaque sequenti modo.

℞ *Pulveris Jalapii resinosi* ʒß. *Scammonii pp^ti gr. vj. Calomel.* ℈ß. *Syr. è Spina Cerv. q. s. MS. f.* Bolus horâ quintâ matutinâ sumendus superdormiendo. Post horas tres bibendum est sequens Apozema.

℞ *Hordei*

℞ *Hordei perlati* ʒiß. *Uvar. Passarum minor.* ʒiij. *Bulliant in Aquæ fontanæ q. s. ad* ℔iiß. *vel* iiiß. *addendo in fine, Macis* ʒß. *Colaturæ adde Salis Cathartici Amari* ʒj. *Mannæ albiß.* ʒß. *vel* ʒj. *vel* ʒiß. *pro Apozemate.*

Si Ægrotus difficilius moveatur, & alia coindicantia monuerint, addantur primò hauſtui *Syr. è Spinâ Cerv.* ʒvj. *vel* ʒj. Et repetatur Bolus cum hujuſmodi Apozemate, vel alternis diebus, vel tertio, quartóve quoque die, prout Medico viſum fuerit, vel etiam majoribus Intervallis, donec Ægrotus perfectam Sanitatem recuperaverit.

In Morbi principio, & augmento, ſingulis, vel Saltem alternis Noctibus, ſemper autem poſt ſingulas Purgationes, Humorum Ebullitiones, & in Articulos novi Influxus,

Influxus, Opiati convenientis usu, cohibendi sunt.

Quoties, vel propter Febrem paulò intensiorem, vel Patientis imbecillitatem, Purgatio prorogandа est; Vesicatoria, supra vel infra Articulos affectos, quasi unam vel alteram transversam manum, applicantur summo cum levamine. Et interdum adeo est effrænatus ac præfervidus Sanguinis Latex ferosus; ut ne quidem conjunctis dictorum Remediorum viribus cedat, donec Vesicantium ope, ex aliquâ parte, a rubicundo & leni Cruore secernatur.

In hoc Morbo, Sudores evocantia, etiamsi uberiores, vix quidquam proficiunt. At Diuretica, utiliter adhibentur: & ob eandem causam, Apozemata ex Sale Cathartico ut supra parata, magis conveniunt; cum & Alvi fæces, & Urinas, motu simultaneo propellant.

Cura-

Curationis tempore, à Vino, omnibúsque Vinosis, & Cerevisiatis, non coctis, abstinendum est. Serum Lactis recens & coctione decaseatum, Potulentorum omnium est præstantissimum.

In Pruriginoso Affectu.

Pruritum, non quidem Contagiosum, sed è Scorbuto genitum, nunc Corpus universum, nunc aliquas Partes, ut Pudenda, aliásve occupantem, ultimò præscripto Apozemate, cum vel sine aliis Purgatoriis repetito, sæpe medicavi; & cruciatos nonnullos perpetuâque scalpturâ fatigatos, beavi requie placidissimâ. Imprimis, si Aquæ Ferratæ, Cerevisiæ loco, unà quotidie, & affatim potarentur.

Idem Apozema, post exiccatas Variolas esset utilissimum.

Et

Et cum plerisque Catharticis commodè, posseti loco, bibitur.

Cæterùm, Eos, qui ex longo Itinere, præcipuè æstate, alvum astrictam habent; *Salis Cathart. Am. ʒij. vel iij. ex Aquæ font.* hausto uno vel altero sumptæ, & laxos reddunt multúmque refrigerant.

CAPUT

CAPUT VII.

De Aquarum Amarescentium, Earúmque Salis Abusu.

OPortet Medicum, non solùm Remediorùm Usum indicare; sed etiam Lectorem præmonere de Abusu. Qui tergeminam affert Injuriam, Patienti, Medico, & Medicamento.

Prædictum itaque, in quibusdam Morbis neutiquam præscribendum est. In aliis autem, Causarum & Symptomatum ratio habenda.

Hydropicis quibuscunque nocet. Ubi scilicet langueſcit Calor Nativus, Sanguísque Spirituum, in rubicundâ ejus parte nidulantium, est pauperrimus. In his porrò, usus Humidorum, etiam in Cibis, Seri San-

Sanguinei Influxum in Partes Morbo obrutas, accelerat.

Deinde, & Febre decubentibus Synochâ vulgò dictâ. Ubi, licet Causa Morbi, interdum Alvum moventibus per ἐπίκρασιν minuenda est; mediocriter tamen Calida, ut Decoctum Amarum, Pilula Ruffi, & Similia, potius exhibenda, iisque Humorum Concoctio unà promovenda. Et proinde, quæcunque nimia frigefactione huic adversantur, metuenda.

Neque verò Intermittente Correptis quidquam proficit.

Neque Chlorosi seu Febre albâ Laborantibus. In quibus calorificæ Fermentationes propterea excitantur, quòd Humores nimis acescant, & Medicamentis magis Alkalinis edulcorandi sunt.

Hæmoptoicis etiam denegandum est. Ne eximiâ suâ subtilitate & penetrantiâ, Arteriarum reseraret oscula. Et

Et in Cholera Morbo. Ubi subitaneis Evacuationibus, maximæ Spirituum exolutiones supervenient. Quales titubantis nimiùmque properantis Naturæ Motus, Cardiacis potius & Opiatis, per Intervalla sumptis, cohibendi. Postea verò, jam infracto Morbo, si Evacuatione opus fuerit, Patiénsque Biliosâ Temperie, sive Connatâ præditus, sive Adventitiâ, supradictum Salem non incommodè potaret.

Quin & Paralyticis. Ne Musculos, Nativo suo Calore Vigoréve jam destitutos, magis enervet. Attamen, si ex Causâ calidâ, ut ex Vino, aut Liquore quovis Vinoso, Morbus nasceretur; Idem non solùm tutò præscripsi, verùm etiam utiliter.

Non sine Cautelâ in Utero Gerentibus permittendum est.

Nec

Nec quibus ſupprimitur Urina, antequam perſpectum habeas, id non ex Ulcere Veſicæ Urinariæ, Calculóve inexterminabili provenire. Nam ſi Ægrotus eorum alterutrum pateretur, ab omnibus Diureticis abſtinendum eſt. Aliàs, hoc Medicamentum, cum optimo ſæpe ſucceſſu, hoc eſt, Urinarum, Lapidúmque, etiam majuſculorum excretione, propinavimus.

FINIS.